

PHÁT BIỂU CỦA PHÓ CHỦ TỊCH NƯỚC NGUYỄN THỊ DOAN

Tại Hội nghị toàn cầu lần thứ 3 về giảm rủi ro thiên tai

(14-18/03/2015, Sendai, Nhật Bản)

Thưa Ngài Chủ tịch Hội nghị;
Thưa Ngài Tổng Thư ký Liên Hợp quốc Ban-Ki-Moon;
Thưa các Quý vị Trưởng đoàn các nước và tổ chức quốc tế;
Thưa các Bà, quý Ông.

Tôi rất vinh dự được tham dự Hội nghị thế giới lần thứ ba về giảm thiểu rủi ro thiên tai. Thay mặt Đoàn Việt Nam, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến Chính phủ Nhật Bản và nhân dân thành phố Sendai về lòng mến khách và sự đón tiếp nồng ấm dành cho Đoàn chúng tôi.

Tôi xin chia sẻ và bày tỏ cảm thông sâu sắc trước những tổn thất của các quốc gia do biến đổi khí hậu trong đó có thành phố Sendai và Nhật Bản trong “thảm họa kép” động đất-sóng thần năm 2011. Tôi cũng khâm phục sự quyết tâm và nghị lực của các quốc gia, gần đây nhất là sự tàn phá của “siêu bão” Hai Yến đối với Phi-líp-pin, trong công cuộc tái thiết sau những tổn thất nặng nề do thiên tai gây ra.

Hội nghị lần này của chúng ta diễn ra trong bối cảnh thế giới đang đối mặt với nhiều bất ổn về an ninh, chính trị và các thách thức toàn cầu về kinh tế, xã hội... Trong đó, thiên tai đang là mối hiểm họa đối với hầu hết các quốc gia trên thế giới và do tác động của biến đổi khí hậu đang gia tăng về tần suất và cường độ, gây ra tổn thất ngày càng lớn về người và tài sản cho nhân loại. Trên tinh thần đó, tôi hoan nghênh sáng kiến của Liên hợp quốc (LHQ) và Nhật Bản tổ chức một diễn đàn toàn cầu tại Sendai để thảo luận và xây dựng một Khuôn khổ mới sau năm 2015 nhằm tăng cường các nỗ lực chung ứng phó và giảm thiểu rủi ro thiên tai trong bối cảnh mới.

Thưa Ngài Chủ tịch và các Quý vị,

Việt Nam là quốc gia thường xuyên phải đối mặt với nhiều loại thiên tai. Tại Việt Nam, mỗi năm trung bình có trên 400 người chết và mất tích do thiên tai, thiệt hại vật chất lên đến hàng trăm triệu đô la. Việt Nam cũng nằm trong danh sách các quốc gia chịu ảnh hưởng nghiêm trọng của biến đổi khí hậu. Với sự hỗ trợ của cộng đồng quốc tế, trong đó có LHQ, Việt Nam đã chủ động và quyết tâm triển khai nhiều biện pháp để ứng phó với biến đổi khí hậu và phòng chống thiên tai, nhất là hoàn thiện, bổ sung hệ thống luật pháp, chính sách về phòng, chống thiên tai; củng cố Ban Chỉ đạo Quốc gia, thành lập Ủy ban Quốc gia và Chiến lược Quốc gia về biến đổi khí hậu... Nhờ đó, thiệt hại về người và tài sản trong thời gian qua đã giảm đáng kể, số người chết và mất tích giảm 8%, số người bị thương giảm 17% so với 5 năm trước. Việt Nam cũng đang tích cực tham gia quá trình thương lượng các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs) và Chương trình Nghị sự về Phát triển sau 2015 của LHQ, trong đó có ưu tiên lồng ghép việc ứng phó với biến đổi khí hậu và giảm thiểu thiên tai.

Thưa Ngài Chủ tịch cùng các Quý vị,

Tôi đánh giá cao sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với vai trò của phụ nữ và trẻ em gái trong công tác giảm rủi ro thiên tai. Họ là những người đầu tiên chuẩn

bị cho gia đình mình trước thiên tai và cũng là người đưa cuộc sống của cộng đồng ổn định lại sau thảm họa. Điều này được thể hiện rõ ở đất nước chúng tôi.

Ở cấp độ Quốc gia, từ kinh nghiệm thực tiễn của Việt Nam, tôi xin chia sẻ và kiến nghị các biện pháp để ứng phó và từng bước giảm thiểu các rủi ro thiên tai trong thời gian tới:

Một là xây dựng và hoàn thiện các thể chế quốc gia phù hợp. Theo đó, mỗi quốc gia cần xây dựng và thực hiện hiệu quả hệ thống văn bản pháp luật, trong đó quy định rõ trách nhiệm của từng cơ quan liên quan trong các giai đoạn phòng ngừa, ứng phó và phục hồi sau thiên tai. Bộ máy chỉ đạo-quản lý phòng chống thiên tai phải có năng lực, thống nhất từ trung ương tới địa phương. Việc chủ động xây dựng các chiến lược, kế hoạch trung và dài hạn làm cơ sở để các ngành, địa phương cụ thể hóa việc tổ chức thực thi cũng hết sức quan trọng.

Hai là cần khuyến khích sự tham gia và huy động nguồn lực của doanh nghiệp và cộng đồng, kết hợp với nguồn lực của Nhà nước trong hoạt động phòng và giảm thiểu rủi ro thiên tai. Nhà nước cần tập trung làm tốt công tác giám sát, đánh giá, dự báo thiên tai; xây dựng cơ sở hạ tầng và tăng cường năng lực tìm kiếm, cứu nạn; kịp thời hỗ trợ công tác khắc phục hậu quả sau thiên tai. Do người dân là trung tâm của hoạt động phòng, tránh thiên tai, Chính phủ cần có chương trình hỗ trợ đào tạo, tăng cường nâng cao nhận thức, xây dựng các kế hoạch cụ thể tại cộng đồng để ứng phó với thiên tai và huy động tối đa sự tham gia của doanh nghiệp và các tổ chức xã hội.

Ba là thúc đẩy ứng dụng khoa học, công nghệ nhằm nâng cao hiệu quả giám sát, đánh giá, dự báo, cảnh báo thiên tai và việc ra quyết định của hệ thống cơ quan quản lý các cấp và sự chủ động ứng phó của người dân, trong đó đặc biệt nhấn mạnh vai trò của phụ nữ. Tuy hạn chế về nguồn lực, Việt Nam vẫn ưu tiên các dự án khoa học công nghệ, nhất là công nghệ tin học và viễn thám để xây dựng cơ sở dữ liệu, thông tin cơ bản về thiên tai, hệ thống dự báo, cảnh báo sớm, hệ thống thông tin liên lạc bền vững.

Điểm cuối cùng tôi xin nhấn mạnh là tầm quan trọng của việc tăng cường hợp tác ở tầm khu vực, liên khu vực và toàn cầu nhằm nâng cao năng lực của quốc gia và tăng cường các nỗ lực chung nhằm ứng phó và giảm thiểu rủi ro thiên tai. Trên tinh thần đó, tôi kêu gọi LHQ và cộng đồng quốc tế tăng cường hỗ trợ các nước đang phát triển, các nước nghèo đang chịu ảnh hưởng nặng nề về thiên tai, trong đó ưu tiên hỗ trợ việc nâng cao năng lực cảnh báo, dự báo, đánh giá rủi ro thiên tai cũng như năng lực thể chế về quản lý-điều hành phòng chống thiên tai.

Thưa Ngài Chủ tịch,

Việt Nam đã thực hiện nghiêm túc Khung hành động Hyogo về giảm thiểu rủi ro thiên tai (HFA) giai đoạn 2005-2015. Tại Hội nghị lần này, Việt Nam khẳng định ủng hộ việc thông qua khuôn khổ sau 2015 với các mục tiêu rõ ràng và hướng đến việc giảm đáng kể các rủi ro thiên tai cũng như thiệt hại đối với con người và kinh tế, xã hội. Chúng tôi tin tưởng rằng, với một cam kết chung mới sau 2015, chúng ta sẽ tăng cường hơn nữa việc liên kết, kết nối giữa các quốc gia, giữa các khu vực, nhất là giữa ASEAN với các cơ chế khu vực và toàn cầu khác trong lĩnh vực phòng chống và giảm thiểu rủi ro thiên tai.

Xin trân trọng cảm ơn Ngài Chủ tịch Hội nghị. Chúc Hội nghị của chúng ta thành công tốt đẹp!